

Tatjana Dolžan

PROJEKT ŠTUDIJSKI KROŽKI V SLOVENIJI

Andragoški center Slovenije je v letu 1993 začel usposabljal mentorje in vodje študijskih krožkov. Pred tem je to obliko izobraževanja odraslih vpeljalo Andragoško društvo Slovenije pri organizaciji Univerze za III. življenjsko obdobje.

Študijski krožki so demokratična oblika izobraževanja odraslih. Pojavili so se na prelomu iz 19. v 20. stoletje v ZDA, na Švedskem, v Angliji in drugod po Evropi. V stoletni tradiciji so se zakoreninili kot rešitev problema, kako izpeljati zamisli, kako se dokopati do znanja o nečem, kar nas zanima, ne individualno, pač pa v skupini. Cilj delovanja študijskih krožkov je zbiranje odraslih, da bi uresničevali skupne želje oz. cilje in se pri tem kaj novega naučili. Večinoma so usmerjeni v izboljševanje razmer v svojem okolju ali v pridobivanje različnih znanj. Temelj dela v takem krožku je demokratično vzdušje in družabnost. Mentor nima vloge učitelja, ampak le usmerjevalca in spodbujevalca, da skupina napreduje proti cilju, ki si ga je zadala, in ga doseže (Nena Mijoč, Ana Kranjc, Dušana Findeisen, Študijski krožki, izd. Andragoški center Slovenije, Ljubljana 1993).

Kaj imamo s tem opraviti etnologi? V šolskem letu 1993/94 je v Sloveniji delovalo 36 krožkov. V letu 1995 je delovalo 74 krožkov po vsej Sloveniji. Med temami, ki se jih krožki lotevajo, je zelo veliko povezanih s tem, kar počnemo mi. Na primer: Drežnica, ali te poznam, mentor Andrej Krapež, organizacija Agencija Tolminska, Tolmin - Muzejski krožek, Vanda Volk, LU Ilirska Bistrica - Turistični krožek, Običaji in navade na Krasu, Klavdija Mozetič, LU Sežana - Spoznavajmo Belo krajino, Ksenija Khalil, LU Črnomelj - Spoznavanje neevropskih dežel in kultur, Andreja Memnik, Alfabet Štore - Spoznajmo svoj domači kraj, Alijana Resinovič, LU Koper - Narodni motivi na tekstilu, Mihaela Flisar, LU Murska Sobota - Ohranimo vrtni stolp, Štefan Huzjan, ZKO Lendava - Praznični december v mežiški dolini, Veronika Pesičer, Center za socialno delo Ravne. Mentorji s primernim strokovnim znanjem so zelo iskani. Za popularizacijo etnologije lahko tak krožek v nekem kraju veliko naredi, za delovanje pa dobi osnovna sredstva. Ministrstvo za šolstvo in šport vsakomur,

ki se prijavi na njegov razpis, finančno podpre osnovno dejavnost. Za doseg zadane cilja pa si morajo večinoma pri dobiti še dodatna sredstva bodisi prek razpisov drugih ministrstev ali s sponzorji.

Sama sem se v projekt vključila lani iz radovednosti in tudi zato, ker sem delovala v kranjski Tretji univerzi. Letos smo s krožkom izdali štiri zloženke o znamenitostih v Kranju in okolici, ena od teh - Ostanki starih obrti - je prinesla javnosti podatke o zasebnih muzejih: Pirčevi mongi v Kranju, Omanovi sitarski zbirki v Stražišču, Bukovnikovi kovačnici v Tupaličah in še delujočem Brdskem mlinu. Pripravili smo razstavo v galeriji Prešernove hiše v Kranju. Skupina je pripravljena, da se v jeseni spopade z novo temo.

Kovačnica Antona Bukovnika, Tupaliče 24 (Preddvor), je odprta kot prikaz stare kovačnice od letošnje pomladi. Lastnik, 82-letni upokojeni vozovni in podkovski kovač (na fotografiji kaže z mezinem), je 17. junija 1995 zbral vse svoje še živeče pomočnike in vajence, da so spet zavihтели kladiva, tokrat za spomin na vsa skupna leta.

Foto: D. Holynski. Iz fototeke Gorenjskega muzeja v Kranju.

Andreja Brancelj Bednaršek

NAČRT DELA BELOKRANJSKEGA MUZEJA ZA LETO 1996

PREUREDITEV ETNOLOŠKE ZBIRKE

Če se bomo v Belokranjskem muzeju držali koncepta preureditve stalne razstave, bo etnološka zbirka pridobila več prostora, saj ga ima zdaj v resnici premalo.

Večina etnoloških predmetov, tudi pomembnih in zanimivih, je namreč v depozu.

Kje narediti ločnico med etnološkim in kulturnozgodovinskim predmetom, je težko definirati. Zato naj bi ti dve zbirki prehajali ena v drugo. Pomembno je tudi to, da bi se zdajšnja zbirka, posvečena skoraj izključno kmečkemu načinu življenja, razširila. Tako bi dobili širši vpogled v življenje Belokranjcev v prejšnjem in tem stoletju.

Vsebinska po posameznih prostorih bi bila približno naslednja: